

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Specvlvm || Vitae aulicae

Schopper, Hartmann

Francof. Ad Moen., 1584

VD16 R 1015

Capvt XXVIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70432](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70432)

diosam illaudatamque semper esse adulatio-
nem affirmat.

*Vide diuum Hieronymum in Pelagium inue-
hentem.*

CAPVT XXVIII.

ARGVMENTVM.

*Insidias rursus vulpes stabilire laborat
Et fabricare graues incipit ore dolos.
Qui cito Vaniloquus confidit obique susurris,
Fallitur, Et culpa non vacat ille graui.*

Rex è meris fallacijs
Mendacijsque Reiniken
Constare totum sentiens,
Dic, inquit, o vulpecula
An non videtur vtile,
Et esse consultissimum
Site ministrum praebeas,
Viamque mecum conteras?
Nam Flandriam nec vidimus,
Nec hucus oratam viam
Longam prius tentauimus.
Tot Urbium praestantium
Audimus cognomina,
Antuerpiam, Colontiam,
Bonontiam, Lutetiam,
Romamque mundi Principem,
Quas saepe vulgus nominat
Vrbes celebres Et graues.

Rex comi-
tem via po-
stulat Rei-
niken.

Sed

*Sed sylua, mons, & oppidum,
Quod nominatur Hustelo,*

*Nullius unquam Principis
Aures puto percrebuit,
Et vera si fatebimur,
Nemus nec istud omnium
Natura rerum continet:
Quapropter hoc, Vulpecula,
Te credo nomen fingere.*

**Terrorem
Rex Vulpi
suis verbis
incutit.**

*Hac verba callidus lubens
Non audiebat Reinken:
Pergit tamen mendacia
Ornare verbis improba:
Quid cogitabis maxime
Rex, inquit, & illis dixero
De montibus si gentium,
Quas sol propinquus excoquit,
Et te & orbis & ltimas
Lustrare partes iussero?*

Quid

Quid Flandria Vicinius?
 Nec Verba permutauro,
 Aut facta mendax dixero.
 Lubetq; coram sistere,
 Cui Sylua non incognita
 Sit, qua Vocatur Hustelo.

Sic fatus ipsum Regia
 Ex arce Lampen advocat
 Sermonibusq; territum
 Compellat audax talibus
 Hic sede coram Regia,
 Caput tuum testaberis,
 In orbe nunquid Flandrica
 Nemo Vocatur nomine
 Quod Hustelo cognoveris?

Tunc ille, testimonijs
 Res talis ecquid indiget
 Et Sylua plena sentibus,
 Et densi dumis horridis,
 Quae nominatur Hustelo:
 Olim suas Vanissimas
 Rumore teste Syluis,
 Utroq; gressu claudicans
 Cudebat hic pecunias,
 Quibus per omnes Flandria,
 Deceps Urbes rusticos:
 Hic mille tot molestias,
 Aestus, gelusq; maximum,
 Canumq; morsus pertuli,
 Sic dicit atque conticet.

Cur ergo Vulpes amplius,
 Rex inquit, aequum te misit

Lampi te-
 stimonio
 mendacia
 sua confir-
 mat Reini-
 ke.

Lāpus hic
 mendacia
 Reinikes
 confirmat

Ducem

Ducem negas adiungere,
Et maximum pecunia
Monstrare pondus abdita?

Excusat se *Sermonibus cautissimis*
Reinike *Respondet his Suspectulus*
quare regē *Si fata vitam ducere*
comitari *Mihi meo concederent*
in Flandriā *Arbitrio liberrimo*
non liceat.

Res nec mihi inuidior
Aut gratior contingeret,
Quam Rex tibi per Flandriam
Præbere me pedissequum,
Cum regenam fortissimo
Quis ambulare perneget?
Sed id vetat nunc temporis
Et sortis importunitas,
Nec ardo dat licentiam
Rerum mearum multiplex,
Statusq; commutabilis,
Quæ cuncta vobis ordine
Nunc explicabo perlubensq;
Quod si deinde perplacet
Rebus relictis omnibus
Non me pigebit Flandria

Narrat Lu- *In regna tecum tendere,*
pū aliquan- *Olim recisis calcibus*
do factum *Cucullio superbiens,*
monachū *Et fune cingens ilia*
suaq; ope- *Mundo videri sanctulus*
re ab one- *Cum vellet Isengrinus*
ra monasti *Frequentibus ieiunijs*
ca vitæ li- *Exhaustus, & molestus,*
beratum.

Cibiq;

Cibiq; vilis ferculus
 Confectus est macerrimus,
 Et aeger, Et iam debilis
 Mihi (Velut charissimo
 Vita sua stultissimas
 Leges solebat conqueri)
 Recensuit pra caeteris
 Quod nempe solitudine
 Mendicitatis affecta,
 Grauiq; noctis frigore,
 Inediaq; maxima
 Periret, Et tabesceret.

Ob hos dolores sanctuli
 Monebar Isengrinij,
 Ut condolerem perdita
 Effunderemq; lacrymas:
 Quapropter astutissimam
 Excogitavi machinam,
 Et ilicet monasticis
 Hunc liberavi vinculis.

Expertus istud Pontifex
 Hypocritam me nominat,
 Et ultor excommunicat,
 Me clamat infectum haeresi
 Et caeteribus fidelium
 Me separat mox omnium:
 Quid ergo vulgus diceret
 Aduerte, si Rex maxime
 Tecum viator ambulem,
 Qui pulsus ex Ecclesia
 Sum Christiani Principis,
 Quem tu volebas perdere,

Excōmuni-
 cationem
 causā esse
 dicit quo-
 minus cū
 Regē profi-
 cisci queat

Et in

Et in crucem suspendere?
 Non Regia potentia
 Leues notas inurerem,
 Si plenus atro crimine
 Vitaq; turpitudine,
 Libidinumq; sordibus
 Vel omnium notabilis,
 Cum Rege nobilissimo
 In Flandriam discederem:
 Quare videtur otile,
 Et sortis id necessitas
 Requirit immutabilis,
 Ne dignitati Regia
 Aspergerem libeculam,
 Aut dedecus turpissimum,
 Ut ante sordes expiem,
 Infamiamq; maximam,
 Summamq; conscientia
 Curem salutem territa,
 Magnumq; Roma Praesulem
 Et deprecor sanctissimum
 Episcoporum Principem,
 Quin pronus augustissimi
 Supplexq; patris optimi
 Ex osculer Vestigia,
 Pastoris huius pristinam
 Et ianitoris Caelici,
 Ex arte poenitentia
 Ut gratiam recolligam:
 Nam rite poenitentibus
 Is donat indulgentias
 Reis salubres omnibus:

Non vult
 Regi inure
 re turpitu-
 dinis notā
 Reinike.

Trans equor inde currerem,
 Fretiq; vasta littora,
 Et antequam reuenterer
 Tot executus dicerer
 Fuisse pœnitentias,
 Hinc fama læta spargeret,
 Quod Rege cum dignissimo
 Vir Reinke prosperrimè
 Rerum peritus omnium,
 In Flandriam discederet,
 Rex dicit ista Reinke
 Si vera narras omnia,
 Authoritatis Regiæ
 Illustris æstimatio
 Hæc nostra contumelijs
 Offenderetur maximis:
 Quæ propter ad negotium
 Præsens mihi Lepusculum,
 Vcligam Greuinchium:
 Profectò Vestrum consulo,
 Et institutum comprobo,
 Vt nempe Vitam perditam,
 Tuosq; mores corrigas.
 Malum bonumq; sustine
 Et abstine quamplurimis:
 Nam sola temperantia
 Laudatur in negocijs
 Vel omnibus Mortalium,
 Virtutis atq; maximus
 Thesaurus esse dicitur.
 Ergo tuam sententiam
 Extollo summis laudibus,

Rex senten-
 tiæ Reini-
 kes astipu-
 latur & in-
 stitutum e-
 ius probat.

Vita quod in dignissima
 A peste delinueris
 Et ire rectam semitam
 In posterum desideres:
 Quapropter ipse comprecor
 Ut assequaris omnia
 Vita tua salubria,
 Deoq; quam gratissima.

COMMENTARIA.

Obserua ex hoc capite.

Quam periculosum sit aliquem, cuiuscun-
 que etiam dignitatis aut fortunæ hominem
 prodere, infamare, & apud viros Principes
 clanculum deferre. Is enim currente rota for-
 tunæ, cuius tu famam prius ignominiosè la-
 cerasti, vel honesto aliquo facinore, vel Para-
 fitica blandiloquentia, vel fucatis quibusdam
 mendaciis se ita insinuare, perditumq; fauo-
 rem reparare poterit, vel ad maximos euectus
 honores, tibi amicisque terrore periculoque
 nonnunquam mortis nocere & obesse possit.

II. Norunt omnes ij, qui honestè rem merca-
 turis faciendis hodie quærunt, quanta fraus,
 quanta infidelitas in pecuniis monetisq; ex-
 ponendis per totum orbem terrarum admit-
 titur. Quare monete vt maximam habeamus
 rationem hîc modestè admonemur.

III. Constat olim excommunicationem apud
 Pontificios multorum inauditorum flagi-
 catio apud tiorum originem & operculum fuisse. Qua
 Pontificios freri pōtiffices imperatorum existimationi &
 poten-

potentie, regum principūq; opibus, omnium *quidolimo*
 deniq; hominū cuiuscunq; conditionis fue- *fuerit.*
 rint facultatibus & saluti, malitiosè infidias
 struxerunt, vt omnes legū periculis illaquea-
 ti ea, quam ipsi deligerent chorda oberrarent,
 nec contra eos saltem mutire auderent. Cæ-
 sares & Principes secundum arbitrium libi-
 dinemq; suam extulerunt & deiecerūt. Chri-
 sti vicarij dici & appellari volunt, cū tamen
 ille talibus se nunquam implicauerit negotiis.

Veram quidē Christianorum excōmuni- *Vera Chri-*
 cationem maximi ponderis & momenti esse *stianorum*
 nemo dubitauerit. Nimirū cū ministri Ec- *excommu-*
 clesie aliquē, in apertis degētē flagitiis, vt sunt *nicatio ma-*
 adulteria, latrocinia, rapinæ, quotidiana co- *ximè neces-*
 messationes, cōtumaces heresis opiniones, nec *saris.*
 post frequēt es & salubres admonitiones me-
 liora amplecti volentem, ex cōmuni fidelium
 congregatione excludunt, & à baptisimi cete-
 rorumque sacramentorum administratione
 arcēt. Talis vel vilissimi alicuius pastoris sim-
 plex excommunicatio plus in oculis Dei va-
 let, & coram omnibus mortalibus valere de-
 bebat, quàm superstitiosa Pontificū, Episco-
 porum, monachorum, reliquorumq; sacerdo-
 tum, quæ plerisq; pecuniæ causa, aut aliarum
 apud tales vsitatissimarum consuetudinum *IIII.*
 gratia imponitur. *Peregrina-*
tio ad sun-

Quartò innuit hic autor non minus stoli- *torum ca-*
 das, quàm abominabiles & impias, ad castel- *stella sana*
 la peregrina, olim Diuis consecrata, fuisse *Et stolidæ*
 peregrinationes: Cū nimirum posthabita *fuit.*
 vxore,

VXORE,

vxore, liberis, omnibusque domesticis actionibus, multi partim Romam, visendi studio summum Pontificem, alij ad D. Iacobi insulas, sperantes, imò pro certo habentes se omnium peccatorum relaxationem, nec non vitæ sempiternæ præmium consecuturos, curfitarunt. Grauius quidem illi miserimi & obcæcati homines aduersus summam fidei Christianæ peccarunt constitutionem. Quandoquidem propriis innixi viribus, suæ pietati confidebant, merita & beneficia Christi abiciens, suis venabantur gratiam operibus. Quod autem quidam hîc obiiciant, non paucos per inuocationem sanctorum pristinam recuperasse valetudinem, talesque peregrinationes nonnullis cæcis visum, surdis auditum, claudis ingressum restituisse, maximeque salutare extitisse: Non equidem omnino id negauerim: Verum ideone superstitiones illas probabimus? Et quis affirmauerit ope illud diuina & non potius satanæ fascinationibus & præstigiis confectum fuisse? Narratur super hac re historia de errone quodam scholastico, qui vetulæ febricitantis collo cum appendisset chartam, extemplo febres decessit, mulierque incommoda emerfit valetudine.

*Historia cu
iusdam va
gabundi
scholastici.*

Quam, ut aliorum quoque infirmitati consuleretur, cum vetula illa describi curasset, execrandis Dæmoniorum nominibus referatam esse compertum fuit. Istasne satanæ præstigias diuinæ virtuti adscribemus: Sic hodie præstigiatores & Magi nonnulli consecrationibus,

nibus, aliisque dolosis captionibus plerunque Trinitatis nomine obumbratis multis auxiliantur & nocent. Cum omnia Diabolorum auspiciis agant horrendisque inauditis & perterritosis nominibus & vocibus diabolorum cœtui quadrantibus utantur, adeoque ipsi met nesciant, quid illa, quibus utuntur, peregrina velint vocabula. Infelix interim ignaraque harum omnium rerum plebs, non Satanam, sed Deum per huiusmodi consecrationes suppetias tulisse auguratur & credit. Verum omnes qui huiusmodi artibus dediti sunt, damnatione ignominiaque sempiterna afficientur. Hac dere multa, varia & utilia inserere, nisi plures eadem copiosius pertractassent.

Ergo caueo tibi Domino ne forte relicto

Elebile sceleris perditionis iter.

Vitam monasticam omnium scelerum colluione imbutam, infinitorumque malorum causam extitisse affirmat. Qua dere cum alibi plura agantur, copiosius quicquam addere iam nolo.

V.

CAPVT XXIX.
ARGVMENTVM.

*Magnificum Vulpi Rex conciliatus honorem
Exhibet, opprobrijs exoneratque nouis.
Vista iacet Pietas, reprobi tolluntur in altum:
Sed tamen hinc lapsu quo grauiore ruant.*

Rex occupans subsellium,
Subnixus altis sedibus.

I

Residis